

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. van der Hoek
Auteur Dhr. P. Haker
Telefoon 5114039 E-mail: phaker@haarlem.nl
STZ/WWGZ Reg.nr. 2011/34108
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 1 maart 2011

Onderwerp

Vierde voortgangsrapportage unilocatie

DOEL: Besluiten

Het college is bevoegd te besluiten over de uitvoering van de door de raad vastgestelde nota's met betrekking tot het Regionaal Kompas. De realisatie van de unilocatie maakt hiervan onderdeel uit.

B&W

1. Het college besluit aan de commissie Samenleving voor te leggen akkoord te gaan met het zoeken van alternatieve locatie(s), op basis van een ruimer zoekgebied en waar mogelijk meer flexibiliteit in het benodigde ruimtebeslag. Dit naast het lopende huidige haalbaarheidsonderzoek naar realisatie op de deGedempte Oudegracht 138.
2. De kosten van het besluit bedragen maximaal € 20.000 ten behoeve van de uitvoering van het project door het Project Management Bureau. De kosten komen ten laste van de doeluitkering maatschappelijke opvang 2011.
3. Het besluit van het college wordt ter advisering voorgelegd aan de commissie Samenleving.

Collegebesluit

Onderwerp: Vierde voortgangsrapportage unilocatie

Reg. Nummer: STZ/WWGZ/2011/34108

1. Inleiding

Sinds 2007 streeft het college naar de realisatie van een unilocatie waarin de dag- en nachtopvang van het Leger des Heils en de gebruiksfuncties van Brijder Verslavingzorg kunnen worden ondergebracht. Voorliggende nota betreft de vierde voortgangsrapportage met betrekking tot de realisatie van de unilocatie.

In januari 2011 heeft het college van de commissie Samenleving goedkeuring verkregen om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden tot vestiging van de unilocatie in het pand Gedempte Oudegracht 138v (hierna: GOG). Vervolgens is een traject gestart waarin omwonenden, bedrijven en direct betrokkenen zijn geïnformeerd en gevraagd te participeren in het haalbaarheidsonderzoek.

De eerste bevindingen uit dit traject zijn voor ons aanleiding om te komen tot een heroverweging over de te volgen stappen in het proces. Het overleg met de klankbordgroep dat bestaat uit omwonenden en wijkraden is inmiddels wel gepland.

Geconcludeerd kan worden dat er bij omwonenden grote bezwaren zijn tegen de voorgenomen locatie. Dat blijkt onder meer uit de opmerkingen geuit tijdens de informatieavond op 17 januari jl., uit ingezonden brieven en uit inspraakreacties

Ook de gemeenteraad plaatst vraagtekens bij de wijze waarop het zoeken en beoordelen van de verschillende locaties is verlopen. Tot slot is door verschillende belanghebbenden de wens geuit om ook de mogelijkheid te onderzoeken om de unilocatie te realiseren buiten het centrumgebied van Haarlem.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit aan de commissie Samenleving voor te leggen akkoord te gaan met het zoeken van alternatieve locatie(s), op basis van een ruimer zoekgebied en waar mogelijk meer flexibiliteit in het benodigde ruimtebeslag. Dit naast het lopende huidige haalbaarheidsonderzoek naar realisatie op de deGedempte Oudegracht 138.
2. De kosten van het besluit bedragen maximaal € 20.000 ten behoeve van de uitvoering van het project door het Project Management Bureau. De kosten komen ten laste van de doeluitkering maatschappelijke opvang 2011.
3. Het besluit van het college wordt ter advisering voorgelegd aan de commissie Samenleving

3. Beoogd resultaat

De unilocatie: geïntegreerde zorg en opvang

De unilocatie biedt in zijn integraliteit adequater zorg en opvang aan de doelgroep. De samenwerking tussen Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils binnen één locatie staat hiervoor garant.

Daarnaast wordt het aantal opvanglocaties teruggebracht van drie naar één. Huisvesting op één locatie levert een aantal efficiencyvoordelen op, zowel in de bedrijfsvoering als in de benodigde veiligheidsmaatregelen in en om de locatie. Daarbij moet worden aangetekend dat de overlast op de huidige locaties dankzij de nodige beheersmaatregelen en in samenwerking met de omwonenden aanzienlijk is beperkt ten opzichte van een aantal jaren geleden.

De unilocatie past in gemeentelijk beleid

De unilocatie is één van de onderdelen van het door de raad vastgestelde kader en de uitvoeringsnota's van het regionaal kompas. Het past in programma 4 maatschappelijke opvang van de programmabegroting.

Partijen geven uitvoering aan de gezamenlijke intentieovereenkomst

Het realiseren van een unilocatie past binnen de termijn en condities van de intentieovereenkomst zoals gesloten tussen de gemeente, Brijder Verslavingszorg en het Leger des Heils.

Verruimen zoekgebied

Gehoord de discussie in de gemeenteraad en andere belanghebbenden, beperken wij het zoekgebied niet meer tot uitsluitend het centrumgebied. Wel moet er sprake zijn van een locatie op loopafstand van het centrumgebied. Onder loopafstand verstaan wij de afstand die redelijkerwijs door iedereen te voet kan worden afgelegd, te weten circa 1 kilometer, ofwel 15 minuten lopen).

Beperking benodigde aantal vierkante meters

Het bestaande programma van eisen beschrijft de optimale situatie, waarin wordt uitgegaan van een benodigde aantal vierkante meters van 1.000 tot 1.400 m². Echter in het benodigde ruimtebeslag is enige flexibiliteit mogelijk, omdat de mogelijkheid bestaat om de benodigde kantoorfuncties te scheiden van de feitelijke unilocatie. De mate waarin flexibiliteit mogelijk is, hangt echter mede af van de mogelijkheden van het pand.

5. Kanttekeningen

De unilocatie: kritische succesfactoren

- het vinden van een geschikte locatie;
- het uitvoeren van een traject waarbij omwonenden, bedrijven en direct betrokken geïnformeerd zijn voordat de politieke definitieve besluitvorming plaatsvindt. Zo worden betrokkenen in de gelegenheid gesteld hun zienswijze aan te geven en kan dat worden meegewogen door de gemeenteraadsleden in hun definitieve besluit;
- het vinden van een goede balans tussen zorg- en dienstverlening aan de doelgroep, de beheersbaarheid van de voorziening en de leefbaarheid en veiligheid van de omgeving.

6. Uitvoering

Het voorstel van het college aan de raad is om door te gaan met het haalbaarheids-onderzoek unilocatie GOG 138 en daarnaast een haalbaarheidsonderzoek te starten naar een of meer mogelijke alternatieve locaties op basis van uitbreiding van het

zoekgebied en de optie waarbij de kantoorfunctie wegens beperkingen in de m2 op een andere locatie wordt ingevuld.

6.1 Zoekcriteria

Voor de locatiekeuze had het college de volgende randvoorwaarden geformuleerd:

- a) De locatie bevindt zich in of direct rond het centrum gebied van Haarlem.
- b) De locatie sluit in voldoende mate aan bij het program van eisen voor de unilocatie inclusief ruimtebeslag (1.000 – 1.400 m²).
- c) De stichtingskosten van de locatie past binnen de begroting van circa 1,4 mio (WOZ-waarde huidige locaties).
- d) De exploitatie van de locatie past binnen de begroting van circa 6 ton en de bestaande subsidierelaties met Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils.
- e) De locatie kent geen of oplosbare belemmeringen met betrekking tot bestemmingsplannen en eisen in de sfeer van monumentenzorg.

Ad a)

De zoektocht heeft zich tot nu toe beperkt tot het centrumgebied. Onze vooronderstelling is dat dit dé plaats is waar mensen zich verzamelen, of het nu gaat om jongeren, winkelend publiek, toeristen of daklozen. Om te voorkomen dat er dagelijks verkeer ontstaat tussen de unilocatie en het centrum, hebben wij er als college, met steun van de gemeenteraad, destijds ervoor gekozen om de unilocatie in het centrum gebied te vestigen.

Zoals toegezegd tijdens de informatieavond hebben wij ons georiënteerd bij andere gemeenten of ons beeld ook elders wordt gestaafd of juist ontkracht wordt door de praktijk.

Uit nader onderzoek blijkt het goed mogelijk om mensen met een alcoholverslaving op te vangen buiten het centrumgebied. Voorwaarde is wel dat er sprake is van toegestaan en gecontroleerd gebruik van alcohol binnen de voorziening; betrokkenen hebben dan immers minder reden om elders op zoek te gaan naar alcohol. Gecombineerd met dagactiviteiten, is dit een reële optie.

Dit geldt echter niet voor verslaafden aan andere middelen. Deze zijn namelijk niet beschikbaar voor gecontroleerd gebruik, met uitzondering van de medische verstrekking van methadon. Daarnaast is het centrumgebied in de praktijk de meest aantrekkelijke locatie voor het op illegale wijze verkrijgen van middelen om drugs te kunnen kopen.

Dit beeld wordt bevestigd door de verslavingszorg zelf als ook door enkele gemeenten die wij hebben geconsulteerd.

Dat betekent niet dat een locatie alleen om die reden in het centrum moet liggen. Wij willen de mogelijkheden bezien om bij het zoeken naar alternatieve locaties het zoekgebied enigszins te verruimen. Hiertoe hanteren we het criterium: op loopafstand. Onder loopafstand verstaan wij de afstand die redelijkerwijs door iedereen te voet kan worden afgelegd, te weten circa 1 kilometer, ofwel 15 minuten lopen).

Overigens is de unilocatie een open voorziening, wij kunnen en willen niet verbieden dat de gebruikers van de unilocatie ook het centrumgebied blijven opzoeken. Met andere woorden: een locatie ver buiten het centrum biedt geen garantie dat de doelgroep niet naar het centrum trekt. De genoemde loopafstand

zien wij echter als een acceptabele norm om de eventuele overlast binnen bepaalde grenzen te hanteren.

Ad b)

Het bestaande programma van eisen beschrijft de optimale situatie en moet dan ook worden gezien als een programma van wensen. Met name in het benodigde ruimtebeslag is enige flexibiliteit, omdat de mogelijkheid bestaat om de benodigde kantoorfuncties te scheiden van de feitelijke unilocatie. Dat betekent dat er flexibiliteit mogelijk is met betrekking tot de benodigde vierkante meters, afgezet tegen de mogelijkheden binnen een locatie.

Ad c. d. e.)

Gelet op de financiële situatie van de gemeente ligt het niet voor de hand om de financiële criteria aan te passen.

Dat geldt ook voor het criterium met betrekking tot bestemmingsplan en overige eisen.

Samenvattend zien wij mogelijkheden om naar alternatieve locaties te zoeken, waarbij het zoekgebied wordt vergroot en er gekeken kan worden naar locaties vanaf 800 m².

6.2 Waarom niet: wijzigen van het concept van de unilocatie

Een andere optie, die het college wel heeft overwogen maar niet voorstelt, betreft het wijzigen van het concept van de unilocatie, door bijvoorbeeld niet drie maar twee voorzieningen samen te voegen. Deze aanpassing veronderstelt dat het eenvoudiger is om geschikte locaties te vinden omdat het benodigde ruimtelijk beslag kleiner wordt. In dat verband is eerder in het proces aan de orde geweest om de nachtopvang buiten de unilocatie te houden.

Om verschillende redenen achten wij dit een onwenselijke optie:

- het dienstverleningsconcept van de unilocatie is gebaseerd op de voeging van de drie voorzieningen. De samenwerking tussen Leger des Heils en Brijder Verslavingszorg biedt een full-service dienstverlening binnen één locatie.
- De nachtopvang aan de Bakenessergracht is dermate verouderd dat het voor dit doel in zijn huidige vorm niet meer voldoet aan de eisen van deze tijd. Het in stand houden van deze voorziening op dezelfde locatie maakt een grondige renovatie noodzakelijk waaraan hoge kosten verbonden zijn. Het Leger des Heils is bovendien van mening dat deze locatie niet geschikt te maken is voor een nachtopvang dat voldoet aan de eisen van deze tijd. Dat zou derhalve resulteren in twee complexe huisvestingstrajecten.
- Het sluiten van de huidige dag- en nachtopvang maakt deel uit van een sluitende begroting voor de unilocatie.
- Er is geen sprake meer van efficiencyvoordelen.

6.3 Waarom niet: afzien van het concept unilocatie

Van meet af aan is duidelijk geweest dat het vestigen van de unilocatie een ingewikkeld traject is. Ook een voortzetting van het concept van drie afzonderlijke

voorzieningen zal op elke andere locatie bij omwonenden en andere belanghebbenden leiden tot vragen, zorgen en weerstand in meer of mindere mate.

Gelet op de eerste bevindingen met betrekking tot het huidige proces, kan worden besloten af te zien van het concept unilocatie. Dat betekent wel dat de huidige drie aparte voorzieningen in stand blijven, terwijl de politieke toezegging is gedaan dat met de realisatie van de unilocatie de drie overige locaties zouden worden gesloten.

Ook blijft het probleem bestaan van de kwaliteit van de huidige nachtopvang (zie paragraaf 6.2), alsmede het vervallen van de efficiency voordelen.

6.4 Communicatie

In januari 2011 hebben de raadscommissies Bestuur en Samenleving in meerderheid te kennen gegeven nog steeds achter het concept van de unilocatie te staan. Ook hebben de commissies in een gezamenlijke vergadering het collegevoorstel gesteund om het haalbaarheidsonderzoek naar de Gedempte Oudegracht 138 af te ronden en in zijn geheel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Vervolgens is een traject gestart richting de wijkraden, omwonenden en andere belanghebbenden waarin zij zijn geïnformeerd en gevraagd werd te participeren in het haalbaarheidsonderzoek. De resultaten hiervan worden betrokken bij de definitieve besluitvorming. De eerste bevindingen van het traject zijn zodanig dat een heroverweging op zijn plaats is.

Hoewel het college zich heeft gehouden aan de afspraken die wij met de commissie en de gemeenteraad hebben gemaakt over de wijze waarop de besluitvorming tot stand zou komen, is in de afgelopen weken gebleken dat de gemeenteraad een nog grotere betrokkenheid verlangt. Dat betekent dat wij de besluitvorming over het verdere verloop van het proces, inclusief de beoordeling van alle mogelijke alternatieve huisvestingsopties aan de commissie Samenleving zullen voorleggen.

6.5 Financiële gevolgen

Kosten haalbaarheidsonderzoek

Indien er alternatieve locaties gevonden worden, vindt er opnieuw een haalbaarheidsonderzoek plaats waarbij ook Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils zijn betrokken. Dit haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd door het Projectmanagementbureau van de gemeente Haarlem. De kosten hiervan bedragen maximaal € 20.000 en brengen wij ten laste van de doeluitkering maatschappelijke opvang 2011.

Financiële risico's

De definitieve financiële uitwerking van de beoogde locatie in relatie tot de beschikbare dekkingsmiddelen (zoals bijvoorbeeld de opbrengst van de verkoop van de huidige locaties), is nog niet afgerond. Deze is namelijk mede afhankelijk van de nadere uitvoering in het haalbaarheidsonderzoek, zoals het noodzakelijke niveau van beveiliging en de definitieve inrichting van het pand.

7. Bijlagen

Niet van toepassing.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester